

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 23 päivänä maaliskuuta 2023

363/2023

Laki

sähköalan ja fossiilisten polttoaineiden alan väliaikaisista voittoveroista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Sähköalalla toimivien yritysten ja fossiilisten polttoaineiden alalla toimivien yritysten voitoista on suoritettava valtiolle veroa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Verovuosi

Verovuosi on verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 3 §:n 2 momentin mukainen verovuosi.

2 luku

Sähköalan voittoveron suorittamisvelvollisuus ja määrä

3 §

Verovelvollisuus

Sähköalan voittoveroa on velvollinen suorittamaan sähkömarkkinoilla toimiva yritys, joka harjoittaa sähkömarkkinalain (588/2013) 3 §:n 13 kohdassa tarkoitettua sähköntuotantoa tai mainitun lain 3 §:n 11 kohdassa tarkoitettua sähköntoimitusta (*sähköliiketoiminta*), jos:

- 1) yritys ei ole 13 §:ssä tarkoitettu fossiilisten polttoaineiden alalla toimiva yritys; ja
- 2) yrityksen sähköliiketoimintojen yhteinen liikevaihto on vähintään 500 000 euroa.

Yrityksellä tarkoitetaan tuloverolain (1535/1992) 3 §:ssä tarkoitettua yhteisöä, mainitun lain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua elinkeinoyhtymää tai sellaista luonnollista henkilöä, joka harjoittaa elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) mukaista liike- ja ammattitoimintaa.

HE 320/2022
VaVM 44/2022
EV 324/2022

Neuvoston asetus (EU) 2022/1854 (32022R1854); EUVL L 261I, 7.10.2022, s. 1

Yritys, joka on tuloverolain 9 §:ssä tarkoitettulla tavalla rajoitetusti verovelvollinen, on velvollinen suorittamaan veroa vain, jos sillä on Suomessa elinkeinon harjoittamista var-
ten mainitun lain 13 a §:ssä tarkoitettu kiinteä toimipaikka.

4 §

Sähkön vähittäismyyntiä harjoittavan yrityksen verovapaus

Sähköliiketoimintaa harjoittava yritys on verosta vapaa, jos sen sähköliiketoiminta on sähkömarkkinalain 3 §:n 12 kohdassa tarkoitettua sähkön vähittäismyyntiä.

Verovapauden edellytyksenä on lisäksi, että:

- 1) yritys ei harjoita sähkömarkkinalaissa tarkoitettua sähköntuotantoa;
- 2) yritys ei ole konserniyhteydessä yritykseen, joka harjoittaa sähkömarkkinalaissa tarkoitettua sähköntuotantoa; ja
- 3) yritys tai siihen konserniyhteydessä oleva yritys ei suoraan tai välillisesti omista osakkeita tai osuuksia sellaisessa sähköntuotantoa harjoittavassa yrityksessä, jonka osakkeiden tai osuuksien omistus oikeuttaa yrityksen hankkimaan sähköä käypää hintaa alempan hintaan.

Yritykset ovat tässä pykälässä tarkoitettulla tavalla konserniyhteydessä toisiinsa, jos yrityksellä on toisessa yrityksessä määräysvalta tai kolmannella osapuolella on yksin tai yhdessä lähipiirinsä kanssa määräysvalta molemmissa yrityksissä verotusmenettelystä annetun lain 31 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla.

5 §

Veron määrä

Sähköalan voittoveron määrä on 30 prosenttia sähköliiketoiminnan tuloksesta siltä osin kuin se ylittää 10 prosentin vuotuisen tuoton verovelvollisen sähköliiketoiminnan oikais-
tun oman pääoman määrälle (*tuottorajan ylittävä voitto*).

6 §

Sähköliiketoiminnan tuloksen laskeminen

Verotusta toimitettaessa sähköliiketoimintaan liittyvät veronalaiset tulot ja vähennyskelpoiset menot sekä muut vähennyskelpoiset erät jaksotetaan verokauden tuotoiksi ja kuluiksi. Sähköliiketoiminnan tulos on verokauden tuottojen ja kulujen erotus.

Sähköliiketoiminnan tulosta laskettaessa:

- 1) sähköliiketoiminnan tulojen veronalaisuuteen sovelletaan, mitä elinkeinotulon verottamisesta annetun lain II osan 1 luvussa säädetään tulon veronalaisuudesta;
- 2) sähköliiketoiminnan menojen ja muiden erien vähennyskelpoisuuteen sovelletaan, mitä mainitun lain II osan 2 luvussa säädetään menon vähennyskelpoisuudesta;
- 3) sähköliiketoimintaan liittyvien tulojen ja menojen jaksottamiseen sovelletaan, mitä mainitun lain III osassa säädetään tulon ja menon jaksottamisesta;
- 4) sähköliiketoiminnan tuloksen laskentaan sovelletaan lisäksi, mitä mainitun lain IV osassa säädetään;
- 5) irtaimen käyttöomaisuuden poistoihin sovelletaan mainitun lain lisäksi koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden korotetuista poistoista verovuosina 2020–2025 annettua lakia (1572/2019).

Poiketen siitä, mitä 2 momentissa säädetään, sähköliiketoiminnan tulosta laskettaessa korkojen vähennyskelpoisuuteen ei sovelleta elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 a §:ää.

Jos verovelvollinen esittää 12 §:n 2 momentissa mainitun vaatimuksen, sähköliiketoiminnan koroista on vähennyskelpvotonta se suhteellinen osuus, joka saadaan jakamalla ve-

rovelvollisen verovuotta edeltävän vuoden sähköliiketoiminnan tilinpäätöksen mukainen hankintameno jäljempänä 12 §:n 2 momentissa tarkoitetuista osakkeista verovelvollisen sähköliiketoiminnan eriytetyn tilinpäätöksen taseen loppusummalla.

7 §

Sähköliiketoiminnan menojen jaksottaminen

Verovelvollisen elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 30 §:ssä tarkoitetun käyttöomaisuuden menojäännöspoistoista otetaan huomioon sähköliiketoiminnan menojäännöspoistona se suhteellinen osuus, joka vastaa sähköliiketoiminnan irtaimen kuluvaan käyttöomaisuuden tuloslaskelman poistojen suhdetta verovelvollisen kaikkiin irtaimen kuluvaan käyttöomaisuuden tuloslaskelman mukaisiin poistoihin.

Tämän lain mukaisessa verotuksessa verovuoden poistot tehdään vastaavista poistamattomista olevista hankintamenoista kuin verovelvollisen saman verovuoden tuloverotuksessa. Tämän lain mukaisessa verotuksessa poistot, varaukset ja muut tahdonvaltaiset vähennysvaatimukset tulee tehdä vastaavalla tavalla kuin samalta verovuodelta toimitettavassa tuloverotuksessa.

8 §

Verovelvollisen vähäinen muu liiketoiminta

Jos verovelvollisella on vähäistä muuta liiketoimintaa, katsotaan vähäinen muu liiketoiminta osaksi verovelvollisen sähköliiketoimintaa sähköliiketoiminnan tulosta laskettaessa.

Vähäisellä muulla liiketoiminnalla tarkoitetaan liiketoimintaa:

- 1) joka ei ole sähköverkkotoimintaa tai sähköliiketoimintaa; ja
- 2) jonka liikevaihto on vähemmän kuin 10 prosenttia verovelvollisen liikevaihdosta ja vähemmän kuin 500 000 euroa.

9 §

Kiinteään toimipaikkaan liittyvät tilanteet

Jos verovelvollisella on kiinteä toimipaikka ulkomailla:

- 1) kiinteän toimipaikan tuottamaa tuloa ei lueta verovelvollisen sähköliiketoiminnan veronalaiseksi tuloksi; ja
- 2) kiinteän toimipaikan tuottaman tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot ja korot eivät ole vähennyskelpoisia verovelvollisen sähköliiketoiminnan tuloista.

10 §

Sisäinen sähköliiketoiminta

Verovelvollisen sähköliiketoiminnan tuloksessa ei oteta huomioon tulosta, joka on syntynyt sisäisestä sähköliiketoiminnasta, jonka liikevaihto sisältyy verovelvollisen sähköliiketoiminnan liikevaihtoon.

Sisäisellä sähköliiketoiminnalla tarkoitetaan sähkön tuotantoa tai toimitusta verovelvollisen sähköliiketoiminnasta kulutettavaksi verovelvollisen tai siihen konserniyhteydessä olevan yrityksen muussa liiketoiminnassa.

Sisäisestä sähköliiketoiminnasta syntyneeksi tulokseksi katsotaan se suhteellinen osuus sähköliiketoiminnan tuloksesta, joka vastaa verovelvollisen tai siihen konserniyhteydessä olevien yritysten muiden toimintojen sähkönhankinnan nettokustannusten suhdetta verovelvollisen sähköliiketoiminnan liikevaihtoon.

Verovelvollinen ja toinen yritys ovat tässä pykälässä tarkoitettulla tavalla konserniyhteydessä toisiinsa, jos verovelvollisella on toisessa yrityksessä määräysvalta, toisella yrityksellä on verovelvollisessa määräysvalta tai kolmannella osapuolella on yksin tai yhdessä lähipiirinsä kanssa määräysvalta sekä verovelvollisessa että toisessa yrityksessä verotusmenettelystä annetun lain 31 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettujen verovelvolliseen konserniyhteydessä olevan yrityksen muiden toimintojen sähkönhankintojen nettokustannusten ottaminen huomioon verovelvollisen sisäisen sähköliiketoiminnan tuloksen laskemisessa edellyttää, että:

- 1) tämän pykälän 4 momentissa tarkoitettu konserniyhteys verovelvollisen ja toisen yrityksen kesken on kestänyt koko verovuoden;
- 2) verovelvolliseen konserniyhteydessä oleva yritys on kotimainen; ja
- 3) verovelvolliseen konserniyhteydessä olevan yrityksen muiden toimintojen sähkönhankinnan nettokustannuksia ei ole samanaikaisesti otettu huomioon verovelvolliseen konserniyhteydessä olevan yrityksen omassa sähköliiketoiminnan tuloksen laskennassa tai toisen verovelvolliseen konserniyhteydessä olevan yrityksen sähköliiketoiminnan tuloksen laskennassa.

11 §

Tappiontasaus konsernissa

Verovelvollisen sähköliiketoiminnan tuloksesta ennen tuottorajan ylittävän voiton laskemista voidaan vähentää saman konsernin yrityksen sähköliiketoiminnan tappiollinen tulos.

Vähennyksen tekeminen edellyttää, että:

- 1) verovelvollinen ja saman konsernin yritys ovat velvollisia suorittamaan sähköalan voittoveroa 3 §:n perusteella, eikä niitä ole vapautettu veron suorittamisvelvollisuudesta 4 §:n perusteella;
- 2) verovelvollinen ja saman konsernin yritys ovat konserniavustuksesta verotuksessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettuja osakeyhtiöitä tai osuuskuntia;
- 3) verovelvollisen ja saman konsernin yrityksen välillä on mainitun lain 3 §:ssä tarkoitettu omistusyhteys; ja
- 4) verovelvollinen ja saman konsernin yritys täyttävät mainitun lain 7 §:ssä säädetyt edellytykset.

Verovelvollisen on vaadittava saman konsernin yrityksen sähköliiketoiminnan tappion vähentämistä verovuoden veroilmoituksella.

Jos useampi verovelvollinen vaatii vähennystä saman yrityksen sähköliiketoiminnan tappiollisesta tuloksesta, vähennetään tappiollinen tulos vähennystä vaatineiden verovelvollisten verotuksessa niiden sähköliiketoiminnan tulosten suhteessa.

Verovuoden sähköliiketoiminnan tappiollisella tuloksella tarkoitetaan sitä määrää, jolla sähköliiketoiminnan tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneiden menojen, muiden vähennyskelpoisten erien sekä vähennyskelpoisten korkojen yhteismäärä verovuonna ylittää sähköliiketoiminnan veronalaisten tulosten yhteismäärän. Sähköliiketoiminnan tappiollisen tuloksen laskemiseen sovelletaan, mitä 6–9 §:ssä säädetään sähköliiketoiminnan tuloksen laskemisesta.

12 §

Sähköliiketoiminnan oikaistu oma pääoma

Sähköliiketoiminnan oikaistu oma pääoma lasketaan vähentämällä verovelvollisen verovuotta edeltävän vuoden sähkömarkkinalain 78 §:ssä tarkoitettua sähköliiketoiminnan eriytetyn tilinpäätöksen oman pääoman määrästä:

1) sähköliiketoiminnan taseeseen sisältyvän kiinteän toimipaikan toimintaan sitoutuneen oman pääoman määrä; ja

2) sisäisen sähköliiketoiminnan osuus sähköliiketoiminnan omasta pääomasta.

Verovelvollisen vaatimuksesta lisätään verovelvollisen edeltävän vuoden sähkömarkkinalain 78 §:ssä tarkoitettuun sähköliiketoiminnan eriytetyn tilinpäätöksen oman pääoman määrään, ennen 1 momentin mukaista oikaisua verovelvollisen verovuotta edeltävän vuoden sähköliiketoiminnan eriytetyn tilinpäätöksen mukainen hankintameno sen omistamissa osakkeissa sellaisissa yhtiöissä, joiden yhtiöjärjestyksen mukaan osakkeenomistajat ovat oikeutettuja saamaan yhtiön suoraan tai välillisesti tuottaman sähkön omakustannusperusteiseen hintaan. Osakkeiden hankintamenosta vähennetään se suhteellinen osuus verovelvollisen sähköliiketoiminnan sidotun oman pääoman erien ja sijoitetun vapaan oman pääoman erien määrästä, joka vastaa edellä mainittujen osakkeiden hankintamenon osuutta verovelvollisen sähköliiketoiminnan eriytetyn tilinpäätöksen taseen loppusummasta.

Kiinteän toimipaikan toimintaan sitoutuneen oman pääoman määrä saadaan vähentämällä kiinteän toimipaikan varoista kiinteän toimipaikan velat.

Sisäisen sähköliiketoiminnan osuus sähköliiketoiminnan omasta pääomasta on se suhteellinen osuus sähköliiketoiminnan omasta pääomasta, joka vastaa verovelvollisen muiden liiketoimintojen ja verovelvollisen verotuksessa 10 §:n perusteella huomioon otettujen verovelvolliseen konserniyhteydessä olevien yritysten sähkönhankinnan nettokustannusten suhdetta verovelvollisen sähköliiketoiminnan liikevaihtoon.

3 luku

Fossiilisten polttoaineiden alan voittoveron suorittamisvelvollisuus ja määrä

13 §

Verovelvollisuus

Fossiilisten polttoaineiden alan voittoveroa on velvollinen suorittamaan yritys, jonka liikevaihdosta yli 75 prosenttia muodostuu yhdestä tai useammasta seuraavasta toiminnasta:

- 1) raakaöljyn tai maakaasun tuotanto;
- 2) jalostettujen öljytuotteiden valmistus raakaöljystä; ja
- 3) kivihiilituotteiden valmistus (*fossiilisten polttoaineiden alalla toimiva yritys*).

Yrityksellä tarkoitetaan tuloverolain 3 §:ssä tarkoitettua yhteisöä, mainitun lain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua elinkeinoyhtymää tai sellaista luonnollista henkilöä, joka harjoittaa elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaista liike- ja ammattitoimintaa.

Yritys, joka on tuloverolain 9 §:ssä tarkoitettulla tavalla rajoitetusti verovelvollinen on velvollinen suorittamaan veroa vain, jos sillä on Suomessa elinkeinon harjoittamista varten mainitun lain 13 a §:ssä tarkoitettu kiinteä toimipaikka.

14 §

Veron määrä

Fossiilisten polttoaineiden alan voittoveron määrä on 33 prosenttia vertailurajan ylittävästä voitosta.

Vertailurajan ylittävällä voitolla tarkoitetaan sitä määrää, jolla verovelvollisen verovuoden elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettu elinkeinotoiminnan tulos ylittää 120 prosenttia mainitussa pykälässä tarkoitettujen elinkeinotoiminnan tuloksen keskiarvon verovuosilta 2018–2021.

Jos verovuosien 2018–2021 elinkeinotoiminnan tulosten keskiarvo on negatiivinen, tai jos verovelvollinen ei ole harjoittanut elinkeinotoimintaa verovuosina 2018–2021, käytetään veron määrää laskettaessa verovuosien 2018–2021 elinkeinotoiminnan tulosten keskiarvona nollaa euroa.

Jos verovelvollinen ei ole harjoittanut elinkeinotoimintaa kaikkien verovuosien 2018–2021 aikana, lasketaan keskiarvo 1 momentissa tarkoitettua vertailua varten niiltä verovuosilta, joiden aikana verovelvollinen on harjoittanut elinkeinotoimintaa.

4 luku

Verotuksen toimittaminen ja ilmoittamisvelvollisuus

15 §

Verovelvollisen ilmoittamisvelvollisuus

Verovelvollinen tai 4 §:ssä tarkoitettu sähkön vähittäismyyntiä harjoittava yritys on velvollinen antamaan verovuodelta veroilmoituksen Verohallinnolle. Veroilmoituksessa on oltava verotuksen toimittamista ja veron määräämistä varten tarvittavat tiedot.

Verovelvollisen on annettava veroilmoitus sähköisesti. Verohallinto voi erityisestä syystä hyväksyä ilmoituksen antamisen paperisena.

Verovelvollisen velvollisuuteen antaa tietoja verotuksen toimittamista tai verotusta koskevaa muutoksenhakua varten sovelletaan tämän lain lisäksi, mitä verovelvollisen ilmoittamisvelvollisuudesta verotusmenettelystä annetun lain 8, 9, 11, 13 ja 14 §:ssä säädetään.

Verohallinto antaa tarkemmat määräykset veroilmoituksen antamisajankohdasta, veroilmoituksella ilmoitettavista tiedoista sekä ilmoituksen antotavasta.

16 §

Verotuksen toimittaminen

Verohallinto toimittaa verotuksen ja määrää veron verovelvollisen maksettavaksi.

Verotuksen yleisiin menettelysääntöksiin ja verotuksen toimittamiseen sovelletaan verotusmenettelystä annetun lain 4 lukua, lukuun ottamatta mainitun luvun 32 c, 34, 34 a, 35–37 ja 39 §:ää.

Veronkorotukseen sovelletaan verotusmenettelystä annetun lain 32 ja 32 a §:ää siten, että mainitun lain 32 a §:ssä tarkoitettuna lisättynä tulona pidetään lisäystä tämän lain 5 §:ssä tarkoitettuun tuottorajan ylittävään voittoon tai tämän lain 14 §:ssä tarkoitettuun vertailurajan ylittävään voittoon.

Verovelvolliselle lähetetyn asiakirjan oikaisemiseen, täydentävään verotuspäätökseen, verotarkastukseen, verotuksen oikaisuun ja muuttamiseen, ja seurannaismuutokseen sovelletaan verotusmenettelystä annettua lakia.

17 §

Verotuksen päätyminen

Verovelvollisen verotus päättyy verotuspäätökseen merkittynä päivänä.

Verovelvollisen verotus päättyy viimeistään verovuoden päättymistä seuraavan kalenterivuoden lokakuun lopussa.

363/2023

18 §

Verotuspäätös

Verovelvolliselle lähetetään verotuksesta verotuspäätös selvityksineen verotuksen perusteista ja ohjeet siitä, miten verotukseen voidaan hakea muutosta. Selvitykseen merkitään tiedot verovelvollisen 5 §:ssä tarkoitetusta tuottorajan ylittävästä voitosta tai 14 §:ssä tarkoitetusta vertailurajan ylittävästä voitosta, veron ja maksujen määrästä, palautettavasta verosta sekä verovelvollisen yksilöintitiedot ja verotuksen toimittanut viranomaisen yhteystietoineen.

19 §

Veronkanto

Veron kanton, perintään ja palauttamiseen sovelletaan veronkantolakia (11/2018) ja sen nojalla annettuja säädöksiä ja määräyksiä.

20 §

Palautettavalle määrälle maksettava korko

Jos veroa palautetaan verotuksen oikaisun tai muutoksenhaun johdosta, palautettavalle verolle maksetaan veronkantolaissa säädetty hyvityskorko.

5 luku

Erinäiset säännökset

21 §

Ennakkoratkaisu

Verohallinto voi verovelvollisen kirjallisesta hakemuksesta antaa verotusmenettelystä annetun lain 85 §:n mukaisen ennakkoratkaisun tämän lain soveltamisesta.

22 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaussa noudatetaan, mitä verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään.

Ennakkoratkaisuun saa hakea muutosta siten kuin verotusmenettelystä annetun lain 85 a §:ssä säädetään.

23 §

Verohallinnon tiedonsaanti ja tarkastusoikeus

Verohallinnon oikeuteen saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä verotusta tai muutoksenhakua koskevan asian käsittelyä varten tietoja sivulliselta ja viranomaiselta sekä oikeuteen tarkastaa ne asiakirjat, joista sivullisen tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja voi olla saatavilla sovelletaan verotusmenettelystä annetun lain 19–22, 22 a, 23, 23 a, 23 c, 24 ja 25 §:ää.

363/2023

24 §

Viittaus rikoslakiin

Rangaistus veron lainvastaisesta välttämisestä ja sen yrittämisestä säädetään rikoslain (39/1889) 29 luvun 1–3 §:ssä.

25 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 24 päivänä maaliskuuta 2023.

Lakia sovelletaan verovuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa. Jos verovelvollisella ei pääty tilikautta kalenterivuoden 2023 aikana, sovelletaan lakia yrityksen verovuodelta 2024 toimitettavassa verotuksessa.

Jos päätös verovelvollisen tilikauden muuttamisesta on tehty 1.12.2022 tai sen jälkeen niin, että vuonna 2023 päättyvä verovuosi päättyy ennen 31.12.2023, sovelletaan tätä lakia kuitenkin verovelvollisen verovuosiin 2023 ja 2024.

Helsingissä 23.3.2023

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Valtiovarainministeri Annika Saarikko